

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XI.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v četrtek dne 16. februarja 1928.

Telefon št. 2552

ŠTEV. 19.

Nakupi in prodaje nepremičnin v obmejnih pokrajinah.

Ko smo pred tremi meseci ogorčeno protestirali proti načrtu novega finančnega zakona za l. 1928/29, ki je določal, da mora vsak prenos in obremenitev nepremičnin v pasu 50 km od meje predhodno odobriti ministrstvo notranjih del in ministrstvo vojne in mornarice, se nas je z beograjske strani pokaralo, češ, da tako določilo narakujejo višji državnopolitični oziri, da je tako določilo v eminentnem interesu zaščite naše države. Pomirjevalnim besedam nismo hoteli verjeti. V določilu smo videli samo vir za nove dohodke beograjskih advokatov in s protesti nismo nehali. Toda uspeha nismo dosegli nobenega. Nasprotno, prepričati smo se morali sedaj na žalost celo o tem, da so ti »višji« interesi tako »eminentne važnosti«, da se v duhu teh interesov mora tolmačiti celo določilo finančnega zakona za l. 1927-1928, ki določa omejitve za prenos zemljišč v pasu 50 km samo za tuje-inozemce. Zagrebški »Jutarnji list« piše namreč glede tega sledeče:

»Odnosaji naše države napram Italiji so vse prej kot prijateljski in to brez nase krivde. Zname so italijanske tendence in Italija ne samo, da se je polastila dela našega teritorija, ampak hoče tudi napraviti našo državo v ekonomskem oziru za svojo kolonijo. V tej smeri gredo vse italijanske težnje. To čuti ves naš narod in od tod prihaja tudi ona spontana revolta ob priliki vsake koncesije, koja se dovoli Italiji.

Padec dr. Ninčiča je bil posledica tega, ker ni mogel spraviti nettunske konvencije pred Narodno skupščino. Ko je prišel na mesto ministra zunanjih del dr. Voja Marinković, se je smatralo to kot neko odpornejše stališče napram Italiji in italijanskim zahtevam. To se je tako razumelo v naši državi in tudi v Italiji. Zato je naša javnost dokaj simpatično sprejela vest o imenovanju dr. Voje Marinkovića za ministra zunanjih del v nadi, da bo v večji meri ščitil prestiž naše države in da ne bo izvedel to, kar je hotel storiti dr. Ninčič.

Prevarali smo se tako mi, kakor tudi Italijani. Italijani so našli v osebi dr. Voje Marinkovića mnogo boljše prijatelja in zaveznika kot so to sami pričakovali. Ako bi izbirali mogoče med vsemi našimi politikami, ki prihajajo v poštev kot kandidati za ministre zunanjih del, ne bi gotovo našli niti enega, ki bi jim napravil to, kar jim je napravil dr. Voja Marinković.

Prav malo bi se našlo v naši državi takih ljudi, ki bi se upali podpisati akt, kakršnega je podpisal g. minister zunanjih poslov dr. Voja Marinković in na podlagi katerega je bil izdan razpis ministrstva pravde št. 6527 od 6. februarja 1928. Niti v najkritičnejših časih kraljevine Srbije ni bil izdan nikdar kak tako famozen akt, kakor ga je izdal sedanji minister zunanjih poslov.

Mislimo namreč na akt ministra zunanjih poslov, ki je naslovljen na ministrstvo pravde, in v katerem se dokazuje, da se člen 342. fin. zak. za leto 1927/28 ne sme nanašati na italijanske državljane. Po tem členu fin. zak. ne smejo namreč tuji državljani brez predhodnega dovoljenja ministrstva notranjih del in ministrstva vojne pridobivati nepremičnine v pasu 50 km od državne meje in morske

obale. Naša sodišča so se držala te pozitivne zakonske norme. Toda minister g. dr. Voja Marinković se je hkratu izmislil, da se to zakonsko določilo ne more nanašati na Italijane. Kot argument za to je navedel konzularno konvencijo, sklenjeno l. 1879. med kneževino Srbijo in kraljevino Italijo, po kateri smejo Italijani na teritoriju kneževine Srbije pridobivati nepremičnine potom nakupa, prodaje, nasledstva, zakona ali na katerikoli drugi način, enako kakor državljani kneževine Srbije in nasprotno.

Pripomniti moramo, da Italija ni te konvencije nikdar priznala in da ni bila tudi ne razglašena v italijanskih službenih listih in zato ni bila za Italijo obvezna. Šele 2. novembra 1923 se je Italija spomnila konzularne konvencije, ki se je sklenila med kneževino Srbijo in kraljevino Italijo že leta 1879. in tega dne jo je tudi razglasila v službenih novinah. Dr. Voja Marinković se je sedaj hkratu izmislil, da je s tem ta konvencija postala obvezna tako za nas, kakor tudi za Italijane. S tem mnenjem dr. Marinkovića je soglašal tudi naš minister pravde in bivši predsednik kassacijskega sodišča v Beogradu dr. Dušan Subotić.

Ni potrebno biti jurist in ni potrebno biti niti posebno moder človek in razumeti, da konvencije kneževine Srbije ne morejo nalagati obveznosti kraljevini Srbom, Hrvatov in Slovencev. Po logiki dr. Marinkovića bi morale biti obvezne za kraljevino Srbom, Hrvatov in Slovencev tudi vse pogodbe, ki so jih sklenili razni srbski župani z beneško republiko ali z drugimi italijanskimi državami. V pravnem oziru je absurdno in popolnoma brezmiselno, da se more konvencijo, ki je bila sklenjena pred 44 leti, razširiti na kraljevino Srbom, Hrvatov in Slovencev samo zato, ker so italijanske službene novine po 44 letih to konvencijo obelodanile v službenem listu. Po tej konvenciji je izšlo toliko novih zakonov, ki so jo derogirali, da je konvencija izgubila vsako moč brez ozira na to, da je že zastarela, ker jo Italija skozi 43 let ni hotela ratificirati. Naša država sama je sklenila trgovsko pogodbo z Italijo meseca julija 1924. Toda če nimamo drugega, imamo člen 342. fin. zak. za l. 1927/28, ki je derogiral to konvencijo, tudi ako bi bila še v veljavi.

Akt ministra zunanjih poslov vsebuje pa še drugo strašno činjenico. Gospod dr. Voja Marinković je šefe parlamentarnih skupin prosil, da se ne kritizirajo oblasti v Južni Srbiji, ker to izkorišča inozemski tisk in zahteval je tudi od naših listov, da ne napadajo oblasti v Južni Srbiji. Dr. Voja Marinković sam pa je izrekel v svojem aktu strašno obsodbo in to samo radi tega, da da satisfakcijo Italijanom. Ugotovil je, da naša sodišča uporabljajo nepravilno napram Italijanom zakon in da naše oblasti rešujejo prošnje italijanskih podanikov zelo počasi. Dr. Voja Marinković pravi v svojem aktu izrečno, da je postopek naših oblasti napram Italijanom »nezakonit«.

Če bi se v naši državi našel katerikoli, ki bi trdil recimo, da je postopanje naših oblasti v Macedoniji nezakonito, ta bi brezdvomno prišel v »glavnjačo« (sloviti beograjski zapori).

Nas tolaži edino to, da imajo naši sodniki bolj razvit nacionalni in državni čut, kot minister dr. Voja Ma-

Prodaja vžigalic.

S členom 67. finančnega zakona za 1927/1928 so bili monopolski zakoni bivše kraljevine Srbije razširjeni na vso kraljevino in ostanejo stalno v veljavi, dokler se ne izpremene ali izrečno ne ukinejo. S tem členom je stopil torej za celo državo v veljavo zakon o ustanovitvi novih državnih monopolov bivše kraljevine Srbije med drugim tudi za vžigalice.

Po tem zakonu ima država izključno pravico, da vžigalice uvaža, predeluje ali sama izdeluje in prodaja na debelo ter določa ceno za nadrobno prodajo.

Pravico prodaje na debelo je dala država v zakup za čas od 1. januarja 1928 do 31. decembra 1929 hkratu s prodajo tobaka in cigaretnega papirja osebom, katere so se zavezale, da bodo prodajale te predmete na debelo z najmanjšim odstotkom provizije preko odstotka provizije, ki se priznava prodajalcem na drobno.

Zakupnik ne sme prodajati vžigalic, tobaka in cigaretnega papirja preko mej svojega natanko določenega področja, ne sme pa tudi oddati prodaje na debelo v podzakup. Vžigalice

si nabavljajo zakupniki prodaje na debelo neposredno od tovarn vžigalic potom prodajnega urada združenih tovarn vžigalic ali potom njihovega zastopnika.

Vsi velezakupniki, to je prodajalci na debelo, morajo nabavljati vžigalice pri zastopniku tovarn, prodajalci na drobno pa pri velezakupnikih. Razen prodajalcev na debelo in na drobno smejo nabavljati in prodajati vžigalice tudi ostali trgovci. Za prodajo vžigalic na drobno ni potrebno nikako posebno dovoljenje.

Zakupniki morajo prodajalcem na drobno in kupcem, ki jih kupujejo v celih ovojih ali paketih (po 100 škatlic), dajati 5% popust, a prodajalci ne smejo vžigalic prodajati dražje, nego je uradno določeno, to je z 1 Din, dočim jih zakupniki dobivajo po 93 par.

Finančna kontrola ima nalog, da kontrolira, je-li prodajalci na drobno in trgovci kupujejo vžigalice v odrejenem področju ali jih donajajo od drugod. Ako se ugotovi, da vžigalice ne kupujejo pri zakupnikih veleprodaje, jim smejo nadaljno prodajo ustaviti.

Važna odločba glede dopolnilne prenosne takse za tovarniška poslopja.

Po tarifni postavki 12., pripomba 12., odst. IV., št. 1, taksne tarife so oproščene dopolnilne prenosne takse vse nepremičnine, ki so trajno oproščene zemljiškega in hišnega davka. Generalna direkcija davkov je tolmačila to določilo tako, da so dopolnilne prenosne takse oproščene samo one nepremičnine, ki so oproščene vseh davkov. Po tej interpretaciji so tovarniška poslopja v Sloveniji, ki so trajno oproščena hišnega davka, oproščena dopolnilne prenosne takse le, ako je tudi podjetje, ki porablja takšno poslopje, oproščeno občne ali posebne pridobnine.

Vsled tega so davčni uradi v Sloveniji predpisali dopolnilno prenosno takso od vrednosti vseh tovarniških poslopij. Neko tovarniško podjetje se

je proti temu predpisu pritožilo na Generalno direkcijo davkov in je, ko je ta pritožbo zavrnila, vložilo tožbo na državni svet.

Državni svet je tožbi ugodil in s sodbom z dne 5. decembra 1927, št. 39446, razveljavil odločbo Generalne direkcije davkov, ker ni v zakonu utemeljena. Državni svet se je postavil na stališče, da so poslopja, ki so oproščena hišnega davka, oproščena tudi dopolnilne prenosne takse, ker zakon ne zahteva, da bi mogla biti poslopja za oprostitvev od dopolnilne prenosne takse oproščena razen hišnega davka tudi drugih davkov.

S tem se je državni svet postavil na stališče zakona, katero smo v našem listu ponovno zagovarjali.

* * *

JAVNA BREMENA V AVSTRIJI.

Avstrijski zvezni proračun za leto 1928 predvideva izdatke v višini 1780 milijonov šilingov, proračun dežel pa 730 milijonov, skupno torej nad 2500 milijonov šilingov. Na prebivalca pride 430 šilingov, dočim je prišlo l. 1926 329 šilingov na osebo; 236 šilingov je znašala obremenitev po zvezi in 93 šilingov obremenitev po deželah in občinah. Prirastek na osebo od leta 1926 na 1928 znaša 101 šiling ali 30%.

rinković in dr. Dušan Subotić. Sodnike veže zakon in nič drugega. To je ustavna norma. Sodnik niti mora, niti hoče poslušati kako poljubno tolmačenje predpotopnih konvencij. Sodnik ni dolžan glede tolmačenja zakonov ravnati se po naredbah ministra pravde. Sodnika veže samo to, kar je odobrila Narodna skupščina kot zakon in kar je kralj podpisal. Zato bodo naša sodišča v tej zadevi postopala še nadalje tako, kot so postopala doslej, dokler se ne izda nov zakon, ki bo drugače določil.

Na milanskem velesejmu je postavila Italija paviljon »Dalmacija«, ter je s tem pokazala svoje aneksionistične pretenzije. Naša vlada pa odvarja na široko vrata italijanski ekonomski penetraciji, ki je bila vedno avantgarda političnega osvojevanja.

Jože Berdajs:

All je to mogoče?

»Trgovski list« z dne 4. februarja t. l. je priobčil pod gornjim naslovom jako zanimivo sliko g. Lojzeta Šmuca, o našem obrtnem in trgovskem nadaljevalnem šolstvu v Sloveniji, kako trpi na pomanjkanju sredstev za vzdrževanje teh šol v Sloveniji.

Obenem navaja, da pri takih razmerah občutno trpi napredek, kvaliteta in vzgoja našega obrtnega in trgovskega naraščaja.

Zadnji odstavek je za mene jako važen. Vsled tega tudi ponovno opozarjam merodajne faktorje — kako je tam, kjer sploh ni nobene šole za vajence in tudi ne nastajajo nobeni stroški za vzdrževanje teh šol — kakor je to na Vrhniki, kjer so že vajenci drugo leto brez šole. Samo na Vrhniki je zaposlenih nad 100 obrtnih in trgovskih vajencev, ki so brez šolskega pouka po malomarnosti lokalnih faktorjev. Država je dajala za obe oblasti, ljubljansko in mariborsko letno 100 tisoč dinarjev za 76 šol v Sloveniji, katere je obiskovalo leta 1923/24 6033 vajencev, l. 1924/25 7378 vajencev in leta 1925/26 pa 7484 vajencev in vajenk. Kljub temu pa je še ostalo preko 5000 vajencev, kateri so razstreseni po raznih okolišjih na deželi, kjer

ni nobenih šol za vajence. Na Vrhnikih sami je obiskovalo l. 1923/24 73, leta 1924/25 47 in leta 1925/26 pa 87 vajencev — čeprav statistika dokazuje, da je na Vrhnikih s poštnim okolišem zaposlenih 120 vajencev in vajenk.

Za danes ostajam s svojo kritiko le pri vrhniški šoli — zakaj so vajenci brez šole.

Kdo je član šolskega odbora na Vrhnikih, občani niti ne vedo. Samo toliko sem zvedel, da je občinski odbor določil za to šolo 3200 Din podpore. Denarja za lansko leto v znesku 3000 Din pa občina ni porabila. Sedaj pa poglejmo, koliko je imela obrtno-nadaljevalna šola na Vrhnikih za šolsko leto 1925/26 izdatkov. V celem Din 11.135'98. Šola je trajala od 1. oktobra 1925 do 30. aprila 1926. Podpore je dobila od države 2320 Din, od Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani 980 Din, od Občinske hranilnice na Vrhnikih 4000 Din, od občine Vrhnika (najbogatejša z davčno močjo v ljubljanski oblasti in tudi največjega obsega zemljišča) pa reci in beri 2936 Din. Občina Kočevje je določila za ondotno vajensko šolo Din 20.000—. Nadalje je plačalo 34 vajencev po Din 50—, Obrtna zadruga in šolsko vodstvo na Vrhnikih Din 850—, obresti pri hranilnici so znesle Din 42'56 ter saldo iz leta 1924-1925 pa še Din 7'42; ostalo je dolga Din 1'53.

Zaradi Primanjkljaja Din 1'53, reci en dinar in 50 par se kratkomalo v letu 1926/27 in l. 1927/28 ni odprlo šole na Vrhnikih. Obrtna in trgovska nadaljevalna šola ima torej na Vrhnikih posebne prijatelje, ki obrtnemu in trgovskemu naraščanju ne privoščijo potrebne izobrazbe. Zdi se mi, da stoji naš veliki pisatelj, rojak Ivan Cankar pri cerkvi sv. Trojice in gleda, kako se ob vznožju brigajo ljudje samo za volilne kroglice.

GOSPODARSKE RAZMERE V BANATU.

Iz poročila trgovskoobrtne zbornice v Vel. Bečkerek po posnemam sledeče podatke o gospodarskem položaju Banata: Mlinarska industrija, ki zavzema najvažnejše mesto, je mogla v prošlem letu izrabiti komaj eno petino svoje kapacitete. Plasman banaške moke v inozemstvu so onemogočale inozemske zaščitne carine in prometne takse. Industrija marmorja se bori za obstanek, kovinarska industrija in obrt skoro počiva, cementna industrija in opekarne so zaposlene jako slabo, nič boljše ni v industriji usnja. Nekaj bolje je delala tekstilna in klobučarska industrija. Položaj pivovarske in špiritne industrije je bil zadovoljiv. Polno zaposlena je bila sladkorna tovarna v Vel. Bečkerek. Mesna industrija bi zamogla pokazati ugodne uspehe, ako bi ne bilo težko pri železniškem in poštnem transportu. Produkcijo škroba izpodriva češka konkurenca. Mala obrt je trpela radi pomanjkanja kredita in oslabelosti kmečkega konsumenta. Izvoz je obstojal v glavnem iz žita in živine. Žetev leta 1927 je bila v pšenici za 50 odstotkov v koruzi pa za 75 odstotkov slabša kakor leta 1926. Banaški izvoz je znašal leta 1926 800.000 Din, lani pa komaj 400.000 Din, tako da o izvozu skoro ni govora. Živina je po kvaliteti jako padla. Denarni zavodi čakajo. Njihovi trezorji so prenapolnjeni gotovega denarja. Obrestna mera znaša 15—20%. Brezposelnost je vsak dan občutnejša. Od okroglo 30.000 zasebnih duševnih in manualnih delavcev sta komaj dve tretjini zaposleni.

* * *

DOPOLNITEV DOGOVORA O PRAVNI POMOČI MED FRANCIJO IN ČEHOSLOVAŠKO.

Pred kratkim so se podali čehoslovaški delegati v Pariz, da sklenejo dogovor, s katerim se dopolni pogodba o pravni pomoči še s klavzulo glede eksekviranja sodb. Vidimo, da druge države, kjer je zakonodaja urejena, sklepajo za zunanjo trgovino toliko važne dogovore, dočim naši jugoslovanski interesi s svojimi izvršljivimi sodbami povsod v inozemstvu zadevajo na velike težkoče, ker naša država z nobeno še ni uredila tega vprašanja tako, kakor bi bilo nujno potrebno.

Občni zbor gremija trgovcev v Ribnici.

Trgovski gremij v Ribnici je imel v nedeljo dne 5. februarja 1928 VIII. redni občni zbor, katerega se je udeležilo nad 30 članov vseh strok.

Načelnik Josip Divjak je otvoril ob 16. uri zborovanje, pozdravil navzoče trgovce ter zveznega zastopnika g. tajnika Podgorška in se zahvalil za lepo udeležbo. Nato je podal poročilo o delovanju gremija od zadnjega običnega zbora, ki se je vršil dne 14. novembra 1926. Za njim je sledilo poročilo tajništva, ki je obsegalo v glavnem naslednje podatke: Gremij je imel pri zadnjem običnem zboru 355 neprotokoliranih in 12 protokoliranih članov. Dne 1. januarja 1928 je pa število članov naraslo na 350 neprotokoliranih in 25 protokoliranih tvrdk. Prijavljenih je bilo v preteklem letu 16 in odjavljenih 8 članov. Pomočnikov imamo 5 in pomočnic 9 v našem seznamu zabeleženih. Vajencev in vajenk se je izučilo v prošlem letu 7; 17 se jih pa nahaja še v uku. Vsi navedeni nameščenci so zaposleni pri 16 tvrdkah z mešanim blagom.

Trgovske, oziroma obrtne nadaljevalne šole ne obiskuje nihče, ker ne obstoja (ni kredita zanj).

V letu 1927 sta bila objavljena dva konkurza in dve prisilni poravnavi. Dajle imamo v našem okolišu 4 kmetijske zadruge (konzume) in 1 podružnico Delavskega konzumnega društva v Strugah. Slednjega smo srezkemu poglavarstvu ovdali, ker prodaja nečlanom in toči čez uro alkoholne pijače.

Dopisov smo prejeli 129 in odposlali 182 in sicer: srezkemu poglavarju 58, Zvezi gremijev 56, Trgovski zbornici 15, posameznim članom in tvrdkam pa 70.

Temu poročilu je sledilo poročilo blagajnika, ki izkazuje v preteklem letu naslednje dohodke in stroške:

Dohodki: Gotovina v posojilnici Din 20.409—, 5% obresti Din 1.149'60, imovina pri čekovnem zavodu 1022 Din 20 p, letni upravni prispevki 9.504 Din 68 p, inkorporacijska pristojbina 6.782 dinarjev, vajenska sprejemnina in oprodnina 660 Din, skupaj 39.527 Din 48 par.

Aktuelna finančno-politična vprašanja v Avstriji.

Avstrijski finančni minister dr. Ki- enböck je pred kratkim v družbi avstrijskih narodnih gospodarjev predaval o finančnih političnih vprašanjih. Uvodoma je naglašal, da je bila Avstrija v povojni dobi prva država, ki je ugodno rešila vprašanje vpoustavitve in uspešno uravnovesila svoj proračun kljub vsem težavam, katere so ji povzročali ogromni osebni izdatki. Pri iskanju virov za pomnožitev državnih dohodkov se je izkazalo, da so za uravnovesenje proračunov v povojni dobi najprimernejši indirektni davki. Direktni davki morejo biti le pri cvetočem narodnem gospodarstvu tako izdatni, da nadomeste indirektna davka. Predpostavljajo namreč primerno gostost davkoplačevalcev z višjimi dohodki, ki je možna le pri uspešnem gospodarstvu. Poleg tega v takih časih davčna morala ni na posebnem višku in tudi priredba ne funkcijonira dobro. Od teh predpostav je predvsem odvisno razmerje v donosu indirektnih in direktnih davkov v takih časih. Posebno davek na poslovni promet je tipična davščina v prizadevanjih za saniranje po težkih vojnah. Likvidacija starih obveznosti se razmeroma gladko razvija, dasi glede gotovih obveznosti še ni dovršena. Tekom likvidacije starih obveznosti se je načelo tudi vprašanje njihove valorizacije, ki je pa v tem oziru skoro da nemogoča, kajti za popolno valorizacijo gospodarstvo še ni dosti ojačeno. Omejevat se vsled tega mora samo na gotove dajatve, na primer: preskrbnine, družabne razmere, družinske upnike, na ostanke terjatev iz kupnih pogodb itd.

V nadaljnjih izvajanjih se je predavatelj dotaknil stanovanjskega vprašanja in najemnin, katere je urediti tako, da bodo znosne in ne bodo presegale plačilne zmožnosti najemnikov in omenjal, da se na državo stavlja

Stroški: Prispevek Zvezi gremijev 5000 Din, plača tajnika 6000 Din, potni stroški 886 Din, pisarniške potreščine Din 689'25, naročnina za »Trgovski list« Din 181'50, naročnina za »Uradni list« Din 124'50, razne tiskovine in položnice Din 400'50, skupaj Din 13.281'75.

Rekapitulacija izkazuje: dohodkov Din 39.527'48, stroškov 13.281 dinarjev 75 par, ostanka dne 31. decembra 1927 Din 26.245'73.

Računi in priloge so bile pregledane in se je ugotovilo, da je blagajniška knjiga z vsemi prilogami v redu.

Nato je bil sprejet proračun za leto 1928. Letni upravni prispevki Zvezi gremijev 5000 Din, tajniška plača, najemnina pisarne in snajenje 6000 Din, potni stroški 1000 Din, pisarniške potreščine in znamke 700 Din, tiskovine 200 dinarjev, »Trgovski list« in »Uradni list« 250 Din ter razni nepredvideni stroški 100 Din, skupaj 13.250 Din.

Po teh poročilih je podal načelnik Divjak besedo zveznemu tajniku g. Antonu Podgoršku, ki je poročal o stanju našega gospodarstva, odnosno trgovstva ter o delovanju Zveze.

Nato se je vršila volitev, pri kateri so bili sporazumno izvoljeni: za načelnika: g. Josip Divjak, trgovec v Ribnici; za podnačelnika: gg. Franc Križman, lesni trgovec v Ribnici in Emil Pakiž, trgovec z žičnimi tkaninami in pleteninami ter suho robo iz Ribnice; kot odborniki: gg. Ludvik Tschinkel in Ivan Arko ml., oba lesna trgovca v Ribnici, Anton Lovšin, trgovec s prašiči in teleti v Ribnici, Franc Klun, trgovec z mešanim blagom v Dobrem polju, Franc Picek, trgovec z mešanim blagom v Ribnici; za namestnike: gg. Franc Klinc, trgovec z lesom v Zdenski vasi, Franc Mikolič, trgovec z mešanim blagom v Sodražici in Franc Pirkovič, trgovec z mešanim blagom v Ribnici; za pregledovalca računov: gg. Ivan Lovšin in Ivan Klun, oba trgovca v Ribnici.

Ko se je še zvezni tajnik g. Podgoršek zahvalil načelnstvu in tajništvu gremija za uspešno delovanje, je gremijalni načelnik ob 18. uri zaključil zborovanje.

vedno večje zahteve, katere pa niso izpolnjive, kajti gospodarstvo je treba čuvati in ne sme se mu nalagati bremen, ki ovirajo razvoj podjetij, katere zadenejo razna državna bremena. Davčna obremenitev v Avstriji je jako visoka. Davčna merila rentnine (do 10%), dohodnine (progresivno do 45%), pridobnine (do 7½%) in posebne pridobnine (25%) so višja nego v sosednih državah. Za leto 1928 znašajo proračunjeni izdatki države 1786, dežel 723 in občin približno 300 milijonov šilingov, torej skupaj okroglo 2800 milijonov šilingov, kar znaša na glavo 430 šilingov. Že v letu 1926 je znašala obremenitev 329 šilingov. Izza leta 1913 je obremenitev na glavo porastla v prid države za 14%, v prid avtonomnih korporacij (dežel in občin) pa za 58%. Razbremenilna finančna politika v državi je mogoča edino, ako se vodi iz enotnih vidikov. Razbremenitev od strani države je brez uspeha, ako jo paralizirajo tendence avtonomnih korporacij, ki streme za povišanjem bremen. Zato je vprašanje finančnega sporazuma med državo in avtonomnimi korporacijami eno najvažnejših vprašanj in zasluži najresnejšo pozornost vse javnosti.

Ljubljanska borza.

Teča: 15. februarja 1928	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE		
Amsterdam 1 h gold.	—	22'92
Bruselj 1 belga	13'565	13'595
Budimpešta 1 pengő	9'935	9'965
Dunaj 1 šiling	1093'80	1096'60
London 1 funt	8'0025	8'0325
Newyork 1 dolar	56'82	57'02
Pariz 100 fr	—	223'86
Praga 100 kron	168'40	169'20
Trst 100 lir	300'50	302'50

Razširjajte »Trgovski list«!

Zračni promet Beograd—Zagreb in obratno.

V sredo dopoldne se je izvršila formalna otvoritev redne zračne prometne zveze med Beogradom in Zagrebom. Ob 11:20 je prispelo v Zagreb prvo potniško letalo, ki bo odselej redno vzdrževalo potniški in poštni promet med Beogradom in Zagrebom. Letalo se je dvignilo na beograjskem letališču ob 9. zjutraj in je kljub slabemu vremenu dospelo po komaj 2.20 uri v Zagreb. Za novo zvezo vlada naravno velikansko zanimanje.

Ministrstvo pošte je sklenilo z Društvom za zračni promet d. d. v Beogradu pogodbo za prevoz pošte na zračni liniji Beograd—Zagreb in obratno. Po tej pogodbi se bodo prevažale počenši od 15. t. m. naslednje poštne pošiljke: pisma, dopisnice (odprte in zaprte), poslovni papirji, bla-
denarne nakaznice, denarna pisma, vrednostni predmeti in navadni paketi se bodo sprejemali v omejenem številu in to: vrednostne pošiljke do 100.000 Din in paketi do 10 kg težine z obsegom 50 krat in 40 krat 30 cm.

Vse pošte v naši kraljevini bodo sprejemale za zračni promet od 15. t. m. dalje omenjene pošiljke.

Taksa za prevoz po zraku bo znašala: za pisma do 20 gramov po 1 Din, za dopisnice, odprte po 0'50 Din in za zaprte po 1 Din, za odprte navadne s plačanim odgovorom po 1 Din; za poslovne papirje, blagovne vzorce, tiskovine vsake vrste do 50 gramov po 2 Din, za denarne nakaznice po 1 Din, za denarna pisma do 20 gramov težine po 1 Din in za vsake 300 dinarjev po 1 Din ter za vrednostne in navadne pakete do 100 gramov po 0'30 Din in za vsake 300 Din vrednosti po 1 Din.

Avijoni Društva za zračni promet d. d. bodo odhajali z aerodroma »Beograd« vsak dan, razen nedelj, ob 8. uri in iz Zagreba vsak dan, razen nedelj, ob 14. uri.

Trgovci in pametni gospodarji splošno čitajo redno TRGOVSKI LIST!

Gospodarstvo Bolgarije.

V času, ko se na vodilnih mestih Jugoslavije in Bolgarije vedno bolj oglašajo klic po združenju slovanskih političnih in gospodarskih sil od Adrije do Črnega in Egejskega morja, je potrebno, da se Jugoslovani in Bolgari spoznavamo predvsem tudi na gospodarskem polju. Zato smatramo za umestno, priobčiti v naslednjem nekaj zanimivih podatkov o sedanjem gospodarskem položaju Bolgarije, ki jih objavlja v zagreškem »Morgenblattu« bolgarski publicist Ivan Popof. Preteklo leto se more označiti v gospodarskem pogledu kot prvo likortoliko normalno po vojni. Na gospodarsko konsolidacijo dežele pa zaenkrat še ni misliti, predvsem še tako dolgo ne, dokler ni urejeno reparacijsko vprašanje primerno plačilni sposobnosti Bolgarije.

Važni faktorji, ki pomagajo, da se dežela gospodarsko ozdravi, so stabilnost nacionalne valute in okrepitev kreditnih zvez z inozemstvom. Štiri leta je ostalo razmerje leva napram dolarju vedno enako, t. j. 140 levov = 1 dolar. Stabilna valuta je, kakor znano, pogoj za vsako gospodarsko udejstvovanje. Ona je tudi mnogo pripomogla k razvoju kreditnih odnošajev napram inozemstvu. Begunsko posojilo, katerega je dobila Bolgarija, še bolj pa inozemski krediti, so dovedli do znižanja obrestne mere in do pozitivne gospodarskega delovanja v deželi.

Bolgarska trgovinska bilanca v letu 1927 bo najugodnejša po vojni ter bo predvidoma zaključila z znatnim aktivnim saldonom. Za prvih 11 mesecev znaša izvoz 6100 milijonov levov napram 5124 milijonom v istem času leta 1926. Uvoz pa znaša v isti dobi 1927

5709 milijonov napram 5419 milijonom v enakem razdobju prejšnjega leta. Glavni izvozni predmeti so bili tobak, žito in jajca. Ugodna trgovinska bilanca temelji predvsem na dobri letini, ki je bila ena najboljših po vojni. Izjemo delata le korusa in riž, ki sta trpela vsled suše. Celotna žetev leta 1927 se ceni na 25.084.000 d. stotov, t. j. za 207.000 d. stotov več kot leta 1926. Poleg množine izkazuje žito tudi boljše kvaliteto.

Bolgarsko kmetijstvo kaže velik napredek na polju moderniziranja in intenzivnosti žitne trgovine. Pri obdelovanju se vedno bolj uporabljajo gospodarski stroji. Pomembno je dejstvo, da se za bolgarske vrtnarske in sadjarske proizvode vedno bolj zanima inozemstvo.

Prošlo leto je bilo dokaj ugodno tudi za večino industrij. Posebno uspešno se je razvijala tekstilna industrija, ki je pokazala prav resne uspehe v proizvodnji in prodaji. Živilska industrija zaznamuje, čeprav ne poseben, pa vendar še dokaj dober napredek. Slabo je odrezala samo mlinska industrija, kar gre na račun zastoja prodaje v inozemstvo (v Turčijo in Grško). Kovinska industrija je obvladala svoje pozicije napram inozemski konkurenci. V celem je bilo leto 1927 za vso industrijo prav poučno. Grupacije, ustanavljanja in prilagoditve na podlagi skušenj prejšnjega leta se že začnajo kazati.

Za zanesljivo znamenje za nastopivše poboljšanje v bolgarskem gospodarstvu se more smatrati porast poštnih hranilničnih vlog. Vloge in dvige v prejšnjih treh letih kažejo sledeče številke:

	Vloge milj. levov	Izplačila milj. levov
Leta 1925	148-5	142-8
Leta 1926	208-4	168-0
Leta 1927	262-9	238-4

V ozki zvezi z gospodarskim življenjem dežele so tudi državne finance. Tudi pri teh se ne more zanikati nekega izboljšanja. Za prvih 8 mesecev leta 1927 znašajo budžetni dohodki države 4.518 milijonov levov napram 4.243 milijonom v istem razdobju leta 1926.

POLJSKA VENDELE VALORIZIRA CARINE.

Pred nekaj tedni se je splošno poročalo, da pripravljajo poljska carinska valorizacija. Te vesti je poljska vlada popravila v toliko, da bo uvedla s februarjem samo maksimalne carine in sicer samo napram onim državam, s katerimi Poljska še ni v pogodbenem stanju ali se z njimi še niso začela pogajanja. Na valorizacijo carin, t. j. na preračunavanje na zlati bazi, pa da še ne misli. Sedaj kaže, da so oni, ki so se potegovali za valorizacijo, vendarle prodrli. Iz Varšave se namreč poroča, da se je poljska vlada vseeno odločila, da izvede valorizacijo carin. S tem bodo prizadeti tudi vse pogodbenne države. Nekatere pogodbenne države, ki imajo znatno eksportno trgovino v Poljsko, se že pritožujejo in njihove industrijske korporacije protestirajo, češ da gre za kršenje trgovske pogodbe in škodovanje njihove eksportne industrije, ker bo njihova izvozna bilanca s to valorizacijo udarjena. Značilno je, da uvaža to valorizacijo Poljska, ki je bila ena prvih držav, ki so podpisale ženevske sklepe o odpravi trgovinskih omejitev. Splošno povišanje carin otežuje uvoz mnogo bolj kakor pridržki in omejitve, proti katerim so naperjeni ženevski zaključki.

NOVE BANČNE KONDICIJE NA OGRSKEM.

Po dolgih pogajanjih med budimpeškimi denarnimi zavodi je bila pogodba kondicijskega kartela podaljšana za nadaljni dve leti. Določili so nove kondicije, ki jih smatrajo za minimalne in ki se jih morajo vse kartelu pripadajoče banke brezpogojno držati. Neizpolnjevanje kondicij ima za posledico denarno kazen 100.000 pengő. Višine obrestne mere za hranilne vloge niso določili, pa pravijo, da se bodo tudi glede tega pogodili. Kreditno obrestno mero bodo zara-

čunali z 2 odstotkoma nad bančno obrestno mero, torej minilano z 8%. Najcenejši kredit pri kakšni velebanki bo s provizijami itd. prišel še zmeraj na 11 do 12%. Pri dovolitvi bančnega jamstva bodo zaračunali za četrtletje 3 3/4%. Novo kartelno pogodbo so podpisali vsi budimpeški denarni zavodi razen poštne hranilnice, deželne centralne kreditne zadruge in tržne blagajne.

AMERIŠKA ZUNANJA TRGOVINA 1927.

Vrednost ameriškega uvoza v preteklem letu je znašala 4200 milijonov dolarjev, vrednost izvoza pa 4925 milijonov, tako da preostane aktivni saldo nad 700 milijonov dolarjev napram samo 378 milijonom v letu 1926. Preračunano na dolarjevo vrednost leta 1913 se je dvignil eksport U. S. A. od leta 1913 do l. 1927 za 32%, udeležba na svetovni trgovini pa je narasla od 13 1/4% na 15%. Pričakovali bi več. Napram zadnjim predvojnimi letom se je najbolj dvignil izvoz avtomobilov, za celih 1400%. Na drugem mestu je izvoz petrolejskih produktov s 325%, nato pridejo stroji s 158%, pšenica in pšenična moka z 280 odstotkov in bombaž s 56%. Absolutno je najbolj napredoval eksport petroleja, za 367 milijonov dolarjev, nato pa eksport bombaža, za 335 mil. dolarjev. Zanimivo je, da se je delež eksportnih fabrikatov v primeri z zadnjimi štirimi predvojnimi leti dvignil od 30-7% na 42%. Obenem pa je nazadoval delež živil od 41 na 35%. Zvišanemu eksportu fabrikatov odgovarja zvišani import surovin; od skupnega predvojnega importa je prišlo 47% na surovine, lani pa 52%. V teh številkah se zrcali industrija Amerike.

Trgovina.

Sladkor. V zadnjem času se položaj na svetovnih sladkornih trgih ni izboljšal. V New Yorku so cene padle, na evropskih trgih so se pa še razmeroma dobro držale. Prerano bi bilo, če bi hoteli iz sedanjega neugodnega tržnega razvoja sklepati na ponesrečenje akcije, ki jo je započela Kuba; stremljenje Kubancev ne gre za trenutno podpiralno akcijo za svetovne sladkorne trge, temveč za stabilizacijo razmer na svetovnih trgih potom prilagoditve produkcije na potrebo. Uspeh take akcije se more pokazati samo obsebi umevno le počasi in zavis, ker je od novih odredb vplivan en sam činitelj, produkcija, v prvi vrsti od razvoja drugega činitelja, konsuma; ta pa ni pod vplivom kubanskih odredb. Za neugoden razvoj konsuma so pa predpogoji sedaj ugodni: sladkorne cene so nizke, vidne zaloge majhne, gospodarski položaj velikih držav konsuma ugoden. Upajo zato, da bo prišel konsum kubanski akciji na pomoč in da bo po svoje pripomogel k ozdravljenju razmer na svetovnih sladkornih trgih. — Eksportna kupčija v zadnjem tednu ni bila živahna, veliki kubanski sladkorni transporti v Evropo pomnožujejo evropske množine sladkorja in ojačujejo konsumente v njih politiki »iz roke v usta«.

Industrija.

Živahno ustanavljanje industrij na Poljskem. Razvoj poljske industrije je v zadnjem času jako uspešen. V januarju samem se je ustanovilo 8 delniških družb s kapitalom 8.620.000 zlatov, tako da odpade na eno družbo okroglo 1 milijon. V istem času je povišalo devet delniških družb svoj kapital za 7.269.000 zlatov.

Iz naših organizacij.

Gremij trgovcev v Ljubljani in za ljubljansko okolico obveščata vse svoje članke, ki zaposlujejo vajence, da je bil zaključek I. semestra na gremijski trgovski šoli v sredo dne 15. t. m. ter so se pri tej priliki razdelila spričevala. Učni gospodarji naj zahtevajo od vajencev spričevala na vpogled. — Načelstvo.

Carinske olajšave za Ljubljanski velesejem 1928.

Carinski svet je na svoji seji 24. januarja t. l. izdal sledeč odlok, ki ga je finančni minister odobril: 1. Da se pri začasnem uvozu predmetov, namenjenih za Ljubljanski velesejem, ki se vrši od 2.—11. junija 1928, ne plačuje predpisana uvozna carina, ampak da se ista zavaruje z garantnim pismom kake banke, ki je upravičena za trgovanje z devizami in valutami, po predhodnem protokolanju pri gen. inspektoratu min. financ. 2. Da se pri izvozu v roku od 6 mesecev, računajoč od dne izvršene uvozne ekspedicije, brez posebnega odobrenja direktorije, vrne položeno garantno pismo. 3. Da se izvoz vrši po obstoječih predpisih za prevoz brez osiguranja valute, ako je izvršena pogodna ekspedicija. 4. Prostor na velesejmu se smatra za časa velesejma ter 8 dni pred in po velesejmu, za carinsko skladišče. Vsled tega odpade vsako plačevanje dnevnice v času od 8. do 12. in od 3. do 6. — 5. Da carinarnica smatra vse pošiljke za nujne. 6. Stroji, prodani na Ljubljanskem velesejmu, zamorejo biti oproščeni od plačila uvoznih carinskih dajatev v toliko, v kolikor za to obstoji zakonska možnost, a šele po predložitvi potrebnih potrdil. 7. Da odpade tudi plačilo 4% davka na blago, ki je prodano osebam, ki so plačale davek za poslednje tromesečje. Potrebno pa je za to potrdilo velesejma, trgovske zbornice in davkarje. Dalje so dovoljene tudi velike olajšave v načinu carinjenja razstavnega blaga.

Razstave in sejmi.

Velesemenj v Parizu se vrši letos od 12. do 29. maja.

Mednarodna razstava v Antverpnu. Ministrstvo trgovine in industrije obvešča Zbornico TOI, da se vrši leta 1930 velika mednarodna razstava kolonijalno-pomorske in flamske umetnosti v Antverpnu.

Splošna razstava poljske republike v Poznaniu 1929. V Poznaniu se priredi leta 1929 pod protektoratom predsednika poljske republike velika splošna razstava, ki ima zlasti namen, da pokaže uspehe, koje je dosegla Poljska v vseh strokah v toku prvih 10 let osvobođenja.

Velika mednarodna razstava v Lüttichu se vrši leta 1930, o priliki proslave stoletnice neodvisnosti Belgije.

Stalen razstavni odsek vzorcev jugoslovenskih izvoznih predmetov je pred kratkim ustanovila v Parizu tamošnja jugoslovanska generalna agencija »Commercia«. Namen odseka je pridobivati na tržiščih v Zapadni Evropi, osobito pa v Franciji, Angliji, Belgiji in Španiji odjemalce za naše izvozne predmete ter jih kar najbolje in najkoristneje placirati. V to svrhu se stavlja na razpolago vsem, ki bi želeli vzorce svojih proizvodov razstaviti in jim da brezplačno vse tozadnevne informacije. Naslov agencije je: Agence générale Yougoslave »Commercia«, Paris, 1, rue Mandetour 1.

Promet.

Evropske zrakoplovne družbe. V prošlem letu so vzdrževale redno zrakoplovno zvezo sledeče družbe: Imperial Airways Ltd v Londonu (London — Pariz, London — Zürich, London — Ostende, London — Köln, London — Amsterdam, Southampton — Kanarski otoki, Kairo — Bagdad — Basra — Karachi) z 20 aeroplanov, ki so prevozili 1.172.768 kilometrov, Société générale de transport aérien (Pariz — Berlin, Pariz — Amsterdam) z 20 avijoni (392.061 km), Air-Union (Pariz — London, Pariz — Lyon — Marseille, Lyon — Zeneva, Antibes — Ajaccio — Tunis) z 38 avijoni (894.037 km), Compagnie internationale de navigation aérienne (Pariz — Carigrad, Praga — Varšava) s 65 avijoni (1.451.930 km), Compagnie générale d'entreprises aéronautiques (Toulouse — Casablanca, Casablanca — Oran, Marseille — Perpignan, Oran — Alicante, Casablanca — Dakar) s 165 letali (2.469.329 km), Lufthansa (Junkers) z 200 letali, ki so preletela 6.140.000 km.

RAZNO.

† Ignacij Zargi. V torek zvečer je po kratkem bolehanju nenadoma preminul g. Ignacij Zargi, trgovec in posestnik v Ljubljani. Pokojni Zargi je bil v gospodarskih, zlasti trgovskih krogih dobro znan in povsod izredno priljubljen. Zato je vest o njegovi smrti vzbudila globoko sočutje povsod, kjer so pokojnika poznali. Ohranimo mu časten spomin. Težko prizadeti obitelji naše iskreno sožalje.

Mesto evetja na grob umrle gospe Grete Trdina je daroval Fran Kovač, trgovec v Ljubljani, Rožna ulica 4, 200 Din (dvesto dinarjev) v podporni sklad »Trgovskega društva Merkur za Slovenijo v Ljubljani. Najiskrenejša hvala.

Čehi in Rusi. V gospodarskem letu 1926/27 (1. oktobra 1926 do 30. septembra 1927) je naročila ruska trgovska misija v Pragi pri čsl. tvrdki za 7.800.000 dolarjev blaga. Do 1. oktobra 1927 je bilo izvršenih naročil za 4.800.000 dolarjev, ostala naročila se izvršujejo sedaj. V isti gospodarski dobi je dobila Čsl. iz Rusije za 2.800.000 dolarjev blaga, med tem za 2.020.000 dol. petroleja. Kakor vidimo, je glavni uvozni predmet petrolej. Berekmo, da se bo ustanovila v Pragi po berlinskem zgledu prodajalna za podrobno razprodajo ruskega petroleja. O tem drug članek.

Po svetu. — Rumunski ministrski svet je sklenil, da bo ustanovil prodajno organizacijo za žito. — Parker Gilbert smatra višino nemškega reparacijskega dolga v znesku 12 in pol milijard za možno; bivši nemški finančni minister Reinhold pa pravi, da je Dawesov načrt neizvršljiv. — Ponovna konferenca o odplačevanju avstrijskih predvojnih dolgov se bo pričela 28. aprila. — V Lodžu je postala insolventna znana tekstilna tovarna Berlierman, pasiva znašajo poldrug milijon zlatov. Insolventnost je tembolj presenetila, ker so šteli trdno med najbolj solidne. — V Budimpešti pa je postala insolventna trgovina s svilnim blagom L. Hegedüs; pasiva 500.000 pengő, aktiva samo 200.000. Trdka, na kateri so interesirane v prvi vrsti inozemske tovarne in tvrdke, ponuja 50-odstotno poravnavo. — Daruvska glažuta, ki stoji že eno leto, v doglednem času ne bo spet z delom pričela, čeprav je lani svoje tovarniške naprave deloma modernizirala. Namizno steklo pride menda iz Čsl. ceneje kot ga pa more tovarna prodajati. — Češka Industrijska banka bo zvišala dividendo od lanskih 20 Kč na 24 Kč. — Delniška pivovarna v Jagodini (Srbija) letos ne bo izplačala nobene dividende; lani je bila 6-odstotna. Vzrok je huda konkurenca pivovarn v Jugoslaviji, zlasti konkurenca velike sarajevske delniške pivovarne, ki izrablja novo železnico za prodajo svojega piva v stari Srbiji. Tudi veliki vinški pridelek v Jugoslaviji dividendi ni ugoden. — Ameriške rezervne banke nadaljujejo z zvišanjem obrestne mere na 4%. — Ravnateljstvo Britansko-ogrsko banke je na zadnji seji sklenilo, da bo izplačana iz čistega dobička 13-odstotna dividenda. Čisti dobiček v letu 1926 je znašal 900.000 pengő; lani pa 2.233.000 pengő. Vložno stanje zavoda je v preteklem letu naraslo od 37 na 58 milijonov pengő. — Kartel ogrskih tovarnih špirita zahteva od vlade zvišanje produkcijskega kontingenta, zlasti v zvezi z dvigom eksporta špirita in z razširjenjem domače produkcije jesiha. Kartel zahteva zvišanje kontingenta za 30.000 hl. Pravijo, da bodo dvig kontingenta spravili v zvezo z znižanjem cen špirita. — Propaganda za večji nakup domačega blaga v Avstriji je zelo pomagala; razni trgovci, ki so prodajali prej v prvi vrsti inozemsko blago, prodajajo sedaj bolj domače blago. Tudi poljedelstvo prodaja sedaj večje množine surovega masla in sira kot prej. V jeseni bodo priredili zopet propagandni teden. — Na Dunaju se bo vršila 20. t. m. anketa domače in inozemske industrije ovčje volne ter tozadnevne trgovine in konfekcije. Gre za določitev enotnih uzanc pri preji ovčje volne. Če se bo posrečilo doseči pozitivne zaključke, bodo začeli z nadaljnimi pogajanjimi glede enotnih plačilnih pogojev. — Obtok bankovcev v Češkoslovaški je znašal na koncu prvega februarjevega tedna 6 milijard in 800 milijonov Kč. Zasebni de-

➤ Grosisti, ki iščejo odjemalcev med trgovci na deželi,

➤ morajo inserirati v »TRGOVSKEM LISTU«!

narni zavodi so razpolagali s skupnim saldo 1192 mil. Kš, za 855 milijonov manj kot lani. Devizno kritje je znašalo 2056 milijonov, vse valutarično kritje obtoka bankovcev 465%. — **Londonška banka za rusko trgovino** poroča, da je znašala vrednost britanskega izvoza v Sovjetsko Rusijo v zadnjem četrtletju leta 1927 1,783.000 funtov nasproti 3,983.000 funtom v isti dobi prejšnjega leta. Vrednost izvoza iz Rusije v Veliko Britanijo je znašala 1,136.000 funtov, leto prej pa 5,110.000 funtov; vsa trgovina med Anglijo in Rusijo je nazadovala torej za ca 6 milijonov funtov in je padla na majhen znesek. Glej o tem tudi poseben članek.

Gospodarske vesti. Na Dunaju se je osnoval odbor za trgovino v Rusijo. Brez priporočila in dovoljenja odbora ne dobi nihče kredita za to trgovino. — Na Dunaju so zborovali zastopniki evropskih tovarn umetne svile in so sklenili, da ostanejo cene zaenkrat nespremenjene. — Aktivnost trgovske bilance v Čsl. v januarju 1927 je znašala 398 milijonov Kš, v letošnjem januarju pa samo 233 milijonov; import se je neprimerno bolj dvignil kot eksport. — **Poljska banka** bo razdelila letos 14-odstotno dividendo. — V poljski tekstilni industriji je nastopila občutna stagnacija; neka velika tovarna, ki zaposluje 4000 delavcev, dela samo tri in pol dni na teden. — Vsi znaki kažejo, da se bo konkurenčni boj med petrolejskima velekoncernoma **Standard Oil in Royal Shell Dutch** zaključil z mirno poravnavo. — Stroški ameriškega mornariškega programa so preračunjeni na 4 milijarde in 176 milijonov dolarjev in se razdelijo na devet let. — **Sladkorne založbe** v Čsl. se kopičijo; v januarju so znašale okoli 8 milijonov met. stotov, za 2-4 mil. več kot v lanskem januarju. — Na zborovanju industrijcev v Beogradu so ugotovili, da se je obrestna mera v letu 1927 sicer znižala, a ne v taki izmeri, da bi jo mogla industrija prenesti. Dokler jugoslovenska industrija ne dobi istih kreditnih pogojev kot inozemska, bo njen življenjski boj jako težek. — Velika naša železnicovarna »Zenica« predela na mesec 200 vagonov železa, 1000 vagonov je pa mesečna potreba Jugoslavije. Država ima 68 odstotkov delnic. Podjetje ni aktivno. — Snuje se ustanovitev lesne

borze na Sušaku, ki naj obsega vse gozdne produkte. — **Bukareška strojna tovarna in popravilnica lokomotiv Malaxa** se je spremenila v delniško družbo. Delniška glavnica znaša 10 milijonov lejev in obstoji iz 2000 delnic po 5000 lejev. — Na londonski kovinski borzi je bilo v zadnjem času vznemirjenje, ker je padla cena kositra na 236 funtov za tono, dočim je znašala v juniju še 288 funtov. Dva sta vzroka za padec cene: zvišana produkcija in pa zmeraj manjša poraba v Ameriki. Najvišjo ceno je dosegel kositer v lanskem oktobru, 328 funtov. — Statistika državne zveze nemških kmetijskih zadrugetov nam pravi, da je bilo 1. februarja 1928 na Nemškem 40.103 kmetijskih zadrugetov, med njimi 4112 mlekarstev, 108 centralnih, 20.658 hranilnih in posojilnih, 4672 nabavnih in prodajnih ter 10.553 drugih zadrugetov. — **Angleška banka** je nakupila zlatih palic v vrednosti 414.000 funtov. — Raznesle so se govorice o fuziji vseh kanadskih jeklenih družb kot posledica reorganizacije **British Empire Steel Corp.** Sedaj te vesti zanikajo in pravijo, da se mora izvršiti najprvo omenjena reorganizacija. — Podatki letne produkcije umetne svile pri glavnih podjetjih so: Courtauld 60.000 ton, Tubige 7000, Brit. Celanese 4000 ton. — Ameriški senat je sprejel zakon, ki prepoveduje poljedelskemu uradu napovedbe o bodočem razvoju bombaževih cen. — Te dni se vršijo v Münchenu posvetovanja zastopnikov evropskih tovarn rotacijskega papirja glede izgradbe mednarodne konvencije te industrije. — **I. G. Farben** je prijavila dva nova patenta. — **Zveza švicarskih bank** izkazuje za leto 1927 13 milijonov 430.000 frankov čistega dobička; leta 1926 ga je bilo 13.292.000. Dividenda bo osem odstotna. Rezerve so narasle na 42 milijonov frankov, to je 30% delniške glavnice. — **Nemška državna pošta** potrebuje kredita v višini 174 milijonov mark. Ker bi ga v inozemstvu ne mogla dobiti, se bo morala obrniti na domači trg. — Posvetovanja srednjeevropskih tovarn valjane žice glede pristopa k mednarodni zvezi so potekla ugodno in računijo s skorajšnjim pristopom. — Gospa **Margit Biach** so odbili prošnjo za dostop na dunajsko efektivno borzo, dovolili so ji pa dostop na blagovno borzo. — Na Du-

naju se je vršila konferenca o kooperaciji srednjeevropskih efektivnih borz. Zastopana je bila tudi ljubljanska borza. Sklenili so, naj poda vsaka borza samostojne predloge.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnega rudnika v Zabukovci pri Celju sprejema do 23. februarja t. l. ponudbe glede dobave 130 kub. metrov jamskega lesa. — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 25. februarja t. l. ponudbe glede dobave 1 kompresorja; do 29. februarja t. l. pa glede dobave 250 m³ jamskega lesa. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije glede dobave mesa: Dne 16. februarja t. l. pri Komandi 26. pešadijskega polka v Petrinji za garnizijo Petrinjsko; dne 17. februarja t. l. pri Komandi 26. pešadijskega polka v Sisku za garnizijo Sušacko; dne 18. februarja t. l. pri Komandi mesta v Bihaču za garnizijo Bihačko; dne 20. februarja t. l. pri Vrbaski Divizijski oblasti v Banja Luki za garnizijo Banja Luka; pri Komandi mesta v Gospiču za garnizijo Gospič; dne 21. februarja t. l. pri Komandi Otočškega vojnega okruza v Otočacu za garnizijo Otočac. — Dne 5. in 6. marca t. l. pri Kr. redarstvenem ravateljstvu v Zagrebu glede dobave oblek. — Dne 5. marca t. l. pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave materiala za gornji ustroj. — Dne 5. marca t. l. pri Upravi državnih monopolov, ekonomsko odeljenje v Beogradu glede dobave papirja; dne 6. marca t. l. pa glede dobave desk in letev.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

TRŽNA POROČILA.

Tržne cene v Ljubljani dne 15. februarja 1928. — Govedina: v mesnicah po mestu: 19 Din; na trgu: 1 kg govejega mesa I. 19, II. 15 do 17, III. 9 do 13, jezika 17 do 20, vampov 8 do 10, pljuč 8, jeter 17 do 19, ledic 17 do 20, možganov 17 do 20, loja 5 do 10 Din; 1 kg telečjega mesa I. 2250, II. 20, jeter 25 do 2750, pljuč 19 do 20 Din; 1 kg prašičjega mesa I. 25, II. 20 do 23, pljuč 10, jeter 15, ledic 25, glave 750, parkljev 6, slanina trebušne 22, slanina ribe in sala 24, slanina mešane 23, slanina na debelo 2150 do 23, masti 26 do 28, šunke (gnjatij) 30 do 35, prekajenega mesa I. 30 do

3250, II. 25 do 2750, prekajenih parkljev 8 do 10, prekajene glave 10, jezika 35 Din; 1 kg koštrunovega 13 do 14, jagnjetina 18 do 20 Din; 1 kg konjskega mesa I. 8, II. 6; 1 kg krakovskih klobas 40, debrecinskih 40, hrenovk 32, safalad 32, posebnih 32, tlačenk 20, polprekajenih kranjskih 32 do 35, suhih kranjskih 50, prekajene slanine 25 do 30 dinarjev; kokoš 25 do 40, petelin 25 do 30, raca 25 do 30, nepitana gos 60 do 100, domač zajec, manjši 10 do 15, večji 18 do 25 Din; 1 kg karpa 25, linja 25, ščuke 28 do 30, klina 15, mreke 15, pečenke 10 Din; 1 liter mleka 250 do 3, 1 kg surovega masla 40 do 44, čajnega masla 50 do 60, masla 40 do 44, bohinskega sira 28 do 32, sirčka 8 do 10, eno jajce 1 do 125 Din; 1 liter starega vina 14 do 20, novega 12, čaja piva 3, vrček piva 4 do 450, steklenica piva 525 do 550; 1 kg belega kruha 6, črnega 5, rženega 5; 1 kg luksuznih jabolk 10, jabolk I. 8, II. 6, III. 4 do 5, ena oranža 150 do 3, limona 075 do 1, 1 kg rožičev 8, fig 10 do 16 dateljnov 24 do 48, mandeljnov 52 do 70, orehov 10, luščenih orehov 30, suhih češpelj 8 do 10, suhih hrušk 8 Din; 1 kg kave Portoriko 64 do 72, Santos 48 do 52, Rio 36 do 40, pražene kave I. 90 do 100, II. 72 do 80, III. 56 do 60, kristalnega belega sladkorja 1450, sladkorja v kockah 1650, kavne primesi 20, riža I. 12, II. 850, 1 liter namiznega olja 18, jedilnega olja 16, vinskega kisa 450, navadnega 250, 1 kg morske soli 250, kamene 8, celega popra 62, mletega popra 64, paprike III. vrste 28, sladke paprike, po kakovosti 52, 1 liter petroleja 7, 1 kg testenin I. 12, II. 10, pralnega luga 350, čaja 80, 1 kg moke št. 0 550 do 575, št. 2 525 do 550, št. 5 5, št. 6 4 do 450, kaše 6, ješprenja 5 do 6, ješprenjčka 10 do 12, otrobov 250 do 3, koruzne moke 350 do 4, koruznega zdroba 4 do 5, pšeničnega 6 do 7, ajdove moke I. 8 do 9, II. 6 do 7, ržene moke 450 do 5 Din; 1 q pšenice 395 do 400, rži 320 do 350, ječmena 330 do 340, ovsa 300 do 315, prosa 280 do 300, nove, sušene koruze 295 do 300, ajde 275 do 285, fižola, ribničana 425, prepelčarja 525, graha 430 do 500, leče 700 do 900 Din; 1 q premoga 42 do 44, kubični meter trdih drv 150, mehkih 60 do 75, 1 q sladkega sena 80, polsladkega 75, kislega 60, slame 50 Din; 1 kg endivije 16, motovilca 20, radiča 12 do 20, poznega zelja 3 do 4, rdečega zelja 5 do 6, kislega zelja 4, ohrovtu 5 do 6, kartofol 8 do 10, kolerab, podzemljic 1 do 150, špinat 16 do 30, čebule 4 do 5, česna 6 do 8, krompirja 125, repe 1, kisle repe 3, korenja 2 do 4, peteršilja 4 do 5, zelenjave za juho 4 do 5 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo (10. februarja 1928). Na svinjski sejem je bilo pripeljanih 116 svinj in 1 keza. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči, 7 do 9 tednov stari, komad 280—300 Din, 3 do 4 mesece stari 380—450, 5 do 7 mesecev stari 480 do 550, 8 do 10 mesecev stari 580 do 650, 1 leto stari 1000 do 1200 Din. — 1 kg žive teže 10—1250, mrtve teže 16—17 Din. Prodalo se je 77 komadov.

Umrl nam je naš iskreno ljubljani soprog, predobri papa, stari papa, brat, tast, svak in stric, gospod

IGNACIJ ŽARGI

trгоvec in posestnik

dne 14. t. m. ob 10. uri zvečer po kratkem trpljenju, previden s tolažili svete vere v 62. letu svoje življenjske dobe.

Pogreb nepozabnega nam pokojnika se vrši v četrtek, dne 16. februarja 1928 ob 4. uri popoldne izpred doma žalosti, Sv. Petra cesta 11 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi oo. frančiškanov v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 15. februarja 1928.

žalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Za jugoslovanska patenta št. 2223 od 1. septembra 1923 na »Priprava za neprekinjeno frakcionirano kondenzacijo in za neprekinjeno deflegmacijo in popolni ali delni razkroj petroleja, drugih ogljenčevih vodikov ali mešanic iz bežnih tekočin«

(»Vorrichtung zur ununterbrochenen fraktionierten Kondensation und zur ununterbrochenen Dephlegmation und vollständigen oder teilweisen Zerlegung von Petroleum, anderen Kohlenwasserstoffen oder Mischungen aus flüchtigen Flüssigkeiten«)

in št. 2224 od 1. septembra 1923 na:

»Postopek za neprekinjeno frakcioniranje in neprekinjeno deflegmacijo petroleja in drugih ogljikovodikovih destilatov ali mešanic iz bežnih tekočin in priprava za izvedbo postopka«

(»Verfahren zur ununterbrochenen Fraktionierung und ununterbrochenen Dephlegmation von Petroleum und anderen Kohlenwasserstoffdestillaten oder Mischungen aus flüchtigen Flüssigkeiten und Vorrichtung zur Durchführung des Verfahrens«)

se iščejo kupei ali odjemalci licenc. — Cenj. ponudbe na: ing. Milan Šuklje, Ljubljana, Šelenburgova ul. 7.

TISKARNA MERKUR

TRG-IND. D. D.

Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23.

Telefon 2552.

Se priporoča za vsakovrstna v tiskarsko stroko spadajoča dela. — Lastna knjigovoznica.

LIKERJE

Medicinalni Cognac, Jajčni-Cognac, Rum, Jamalka-Rum, Pellinkovec, Silvovko, Tropinovec, Sadjevec, Brinjevec, Vermut-vino, Malinovoc in neosajeni Malinov sok (Succus), Rumosol in Špirit, v najboljši kakovosti in po najnižji ceni priporoča

„ALKO“

družba z o. z. LJUBLJANA, Kolizej.

VELETRGOVINA kolonijalne in špecerijske robe IVAN JELAČIN LJUBLJANA

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna posrožba! Zahtevajte cenik!

„Trgovski list“

Časopis za trgovino, industrijo in obrt

se priporoča p. n. trgovcem, industrijcem in obrtnikom za naročanje, razširjanje in inseriranje.